

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRIJENOSU I OBRADI PODATAKA
O PUTNICIMA U ZRAČNOM PROMETU U SVRHU SPRJEČAVANJA,
OTKRIVANJA, ISTRAŽIVANJA I VOĐENJA KAZNENOG
POSTUPKA ZA KAZNENA DJELA TERORIZMA
I DRUGA TEŠKA KAZNENA DJELA**

DIO PRVI
OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim Zakonom uređuje se prijenos podataka o putnicima u zračnom prometu koje prikupljaju zračni prijevoznici te obrada tih podataka, što uključuje njihovo prikupljanje, analizu, korištenje, razmjenu i čuvanje.
- (2) Podaci prikupljeni u skladu sa ovim Zakonom mogu se obrađivati samo u svrhu sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela navedena u članku 5. stavku 2. ovog Zakona.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo prenosi Direktiva (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (SL L 119/132, od 04.05.2016.).

Članak 3.

Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. „*depersonalizacija podataka*“ je postupak kojim se za korisnike čine nevidljivim određene vrste podataka u svrhu onemogućavanja izravne identifikacije osobe na koju se podatak odnosi
2. „*druga teška kaznena djela*“ su kaznena djela navedena u članku 5. ovog Zakona,
3. „*putnik*“ je osoba koja na temelju ugovora sa zračnim prijevoznikom ima pravo na prijevoz zrakoplovom,
4. „*treće države*“ su države koje nisu države članice Europske unije
5. „*zračni prijevoznik*“ je poduzetnik koji posjeduje valjanu Operativnu licenciju ili jednakovrijedan dokument kojim je ovlašten za obavljanje komercijalnog zračnog prijevoza.

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 5.

- (1) Prikupljanje i obrada podataka o putnicima u zračnom prometu na temelju odredbi ovog Zakona u nadležnosti je Ministarstva unutarnjih poslova, koje za obavljanje ovih poslova ustrojava unutarnju ustrojstvenu jedinicu (u daljnjem tekstu: jedinica za informacije o putnicima).
- (2) Podaci koje jedinica za informacije o putnicima prikupi na temelju ovog Zakona mogu se obrađivati samo u svrhu sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kazneno djelo terorizma i s njime povezana kaznena djela te

sljedeća kažnjiva djela za koja je propisana kazna u trajanju od najmanje tri godine zatvora:

1. pripadanje zločinačkoj organizaciji
2. trgovanje ljudima
3. spolno iskorištavanje djece i dječja pornografija
4. nedopušteno trgovanje opojnim drogama i psihotropnim tvarima
5. nedopuštena trgovina oružjem, streljivom i eksplozivima
6. koruptivna kaznena djela
7. prijevara, uključujući i prijevaru koja ugrožava financijske interese Unije
8. pranje prihoda stečenog kaznenim djelom i krivotvorenje novca, uključujući euro
9. računalni kriminalitet/kibernetički kriminalitet
10. kaznena djela protiv okoliša, uključujući i nedopuštenu trgovinu ugroženim životinjskim vrstama te ugroženim biljnim vrstama i sortama
11. omogućavanje neovlaštenog ulaska i boravka
12. ubojstvo, teška tjelesna ozljeda
13. nezakonita trgovina ljudskim organima i tkivima
14. otmica, protupravno oduzimanje slobode i držanje talaca
15. organizirana i oružana pljačka
16. nedopuštena trgovina kulturnim dobrima, uključujući starine i umjetnička djela
17. krivotvorenje i piratstvo proizvoda
18. krivotvorenje administrativnih isprava i trgovina njima
19. nezakonita trgovina hormonskim tvarima i drugim poticateljima rasta
20. nedopuštena trgovina nuklearnim ili radioaktivnim materijalima
21. silovanje
22. kaznena djela iz nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda
23. protupravno oduzimanje zrakoplova ili brodova
24. sabotaža
25. trgovina ukradenim vozilima
26. industrijska špijunaža.

Članak 6.

Ovaj Zakon primjenjuje se na sve letove zračnog prijevoznika u hrvatskom zračnom prostoru te letove kojima je polazište u Republici Hrvatskoj, a odredište u drugoj državi ili kojima je polazište u drugoj državi, a odredište ili međuslijetanje u Republici Hrvatskoj.

DIO DRUGI NADLEŽNOST I POSTUPANJE S PODACIMA

POGLAVLJE I. JEDINICA ZA INFORMACIJE O PUTNICIMA

Članak 7.

- (1) U okviru obrade podataka, jedinica za informacije o putnicima nadležna je za:
- prikupljanje, korištenje i analizu podataka o putnicima koje vode prijevoznici, pohranu te dostavu tih podataka ili rezultata njihove obrade nadležnim tijelima iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona

- razmjenu podataka o putnicima i rezultata obrade tih podataka s jedinicama nadležnim za informacije o putnicima drugih država članica Europske unije i Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (u daljnjem tekstu: Europol).
- (2) U radu jedinice za informacije o putnicima mogu sudjelovati predstavnici nadležnih tijela iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 8.

- (1) U Ministarstvu unutarnjih poslova odredit će se službenik koji će obavljati poslove službenika za zaštitu podataka, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (2) Službenik za zaštitu podataka ima pristup svim podacima koje obrađuje jedinica za informacije o putnicima.
- (3) Ako službenik za zaštitu podataka smatra da obrada bilo kojih podataka nije bila zakonita, može uputiti predmet nacionalnom nadzornom tijelu iz članka 33. ovoga Zakona.

Članak 9.

Jedinica za informacije o putnicima obrađuje podatke iz evidencije podataka o putnicima na sigurnoj lokaciji.

POGLAVLJE II. OBVEZE ZRAČNIH PRIJEVOZNIKA

Članak 10.

- (1) Podaci o putnicima u zračnom prometu koje zračni prijevoznici prenose jedinici za informacije o putnicima su:
1. Kod evidencije podataka o putnicima u zračnom prometu
 2. Datum rezervacije/izdavanja karte
 3. Predviđen(i) datum(i) putovanja
 4. Ime(na)
 5. Adresa i kontaktni podaci (telefonski broj, adresa e-pošte)
 6. Svi podaci o načinu plaćanja, uključujući adresu za slanje računa
 7. Cjeloviti plan puta za određenu evidenciju podataka o putnicima
 8. Podaci o programima vjernosti
 9. Putnička agencija/putnički agent
 10. Status putnika, uključujući informacije o potvrdi, prijavi na let, neprijavljivanju na let ili prijavi u posljednjem trenutku bez rezervacije
 11. Razdijeljene/podijeljene informacije iz evidencije podataka o putnicima
 12. Opće primjedbe (uključujući sve dostupne informacije o maloljetnim putnicima bez pratnje mlađima od 18 godina, kao što su ime i spol maloljetnika, dob, jezik/jezici koje govori, ime i kontaktni podaci pratitelja na polasku i kako je

- povezan s maloljetnikom, ime i kontakti podaci pratitelja na dolasku i kako je povezan s maloljetnikom, agent na polasku i dolasku)
13. Informacije s putne karte, uključujući broj karte, datum izdavanja karte, jednosmjerne karte, polja elektronskih karata koja se odnose na cijenu (*Automated Ticket Fare Quote*)
 14. Broj sjedala i ostale informacije o sjedalu
 15. Informacije o zajedničkom letu (*code share*)
 16. Sve informacije koje se odnose na prtljagu
 17. Broj i imena drugih putnika iz evidencije podataka o putnicima
 18. Potpune i točne informacije o putnicima koje će prevoziti, a koje zračni prijevoznik dostavlja sukladno odredbama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine br. 83/13 i 27/16) (API) (broj i vrsta putne isprave, državljanstvo, ime i prezime, datum rođenja, naziv graničnog prijelaza na kojem će ući u Republiku Hrvatsku, oznaku leta, vrijeme polaska i dolaska, ukupan broj putnika, prvo mjesto ukrcaja)
 19. Sve kronološke izmjene podataka iz evidencije podataka o putnicima navedene u točkama od 1. do 18. ovog stavka.
- (2) Zračni prijevoznik je dužan prenijeti jedinici za informacije o putnicima sve podatke iz stavka 1. ovog članka prikupljene u okviru redovnog poslovanja.
 - (3) Ukoliko zračni prijevoznik prenese podatke koji nisu navedeni u stavku 1. ovog članka, jedinica za informacije o putnicima, odmah po primitku, trajno briše takve podatke.
 - (4) Zračni prijevoznik dužan je podatke iz stavka 1. ovog članka prenositi elektroničkim putem, upotrebljavajući zajedničke protokole i podržane formate za prijenos podataka iz evidencije o putnicima, utvrđene provedbenim propisima koje donosi Europska komisija ili, u slučaju tehničke neispravnosti, nekim drugim odgovarajućim načinom koji jamči odgovarajuću razinu sigurnosti podataka.
 - (5) U slučaju zajedničkih letova (*code share*) jednog zračnog prijevoznika ili više njih podatke jedinici za putnike prenosi zračni prijevoznik koji obavlja let.
 - (6) Podaci iz stavka 1. ovog članka prenose se bez naknade.

Članak 11.

- (1) Zračni prijevoznik je dužan jedinici za informacije o putnicima prenijeti podatke iz članka 10. stavka 2. ovog Zakona:
 - 24 sata prije zakazanog vremena polaska zrakoplova te
 - odmah po zatvaranju leta odnosno nakon što su se putnici ukrcali u zrakoplov koji se sprema za polazak i kada se putnici više ne mogu ukrcati ni iskrcati.
- (2) U slučaju iz stavka 1. podstavka 2. ovog članka, zračni prijevoznik može dostaviti samo podatke koji se razlikuju u odnosu na podatke dostavljene sukladno stavku 1. podstavku 1. ovog članka.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako je pristup podacima iz evidencije podataka o putnicima potreban kako bi se odgovorilo na konkretnu i stvarnu prijetnju povezanu s kaznenim djelima iz članka 5. ovog Zakona, zračni prijevoznik dužan je, za svaki slučaj

pojedinačno, na zahtjev jedinice za informacije o putnicima, prenijeti toj jedinici podatke iz članka 10. stavka 2. ovog Zakona.

POGLAVLJE III. OBRADA PODATAKA O PUTNICIMA

Članak 12.

(1) Jedinica za informacije o putnicima na temelju podataka iz članka 10. ovog Zakona:

- obavlja procjenu putnika na letovima iz članka 6. ovog Zakona u skladu s prethodno utvrđenim kriterijima radi identificiranja osoba za koje je potrebno dodatno ispitivanje od strane nadležnih tijela iz članka 16. ovog Zakona odnosno Europolu radi postojanja mogućnosti povezanosti s kaznenim djelom iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona
- dostavlja podatke, na temelju obrazloženog zahtjeva, domaćim i stranim nadležnim tijelima iz članka 16. ovog Zakona i Europolu
- provodi analizu podataka o putnicima u svrhu ažuriranja ili određivanja novih kriterija za provođenje procjena koje se provode na temelju podstavka 1. ovog stavka, kako bi se identificirale sve osobe koje bi mogle biti uključene u kazneno djelo iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Pri provođenju procjene iz stavka 1. podstavka 1. ovog članka, jedinica za informacije o putnicima može:

- sravnjivati podatke iz članka 10. ovog Zakona s podacima koje su, sukladno posebnim propisima, ovlaštena prikupljati domaća nadležna tijela iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona, a koji su relevantni za svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona
- obrađivati podatke sukladno određenim kriterijima procjene.

(3) Procjena putnika iz stavka 1. podstavka 1. ovog članka mora se provesti na nediskriminirajući način.

(4) Jedinica za informacije o putnicima jednom godišnje dostavlja Europskoj komisiji statističke podatke o ukupnom broju putnika u zračnom prometu čiji su podaci prikupljeni i razmijenjeni te broju putnika određenih za daljnje ispitivanje.

(5) Dostavljeni statistički podaci iz stavka 4. ovog članka ne smiju uključivati osobne podatke.

Članak 13.

Kriterije procjene iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, koje jedinica za informacije o putnicima određuje i redovito preispituje u suradnji s nadležnim tijelima iz članka 16. ovog Zakona, moraju biti usmjereni, proporcionalni i određeni i ne smiju se temeljiti na rasi ili etničkom podrijetlu, političkim stajalištima, vjerskim ili drugim uvjerenjima, sindikalnom članstvu, zdravlju ili spolnom životu ili spolnoj orijentaciji ispitanika.

Članak 14.

- (1) Ako se na temelju procjene putnika iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovog Zakona, automatiziranom obradom podataka utvrdi mogućnost da bi određena osoba mogla biti uključena u kazneno djelo iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona (pozitivan rezultat obrade), jedinica za informacije o putnicima dodatno će provjeriti rezultate obrade neautomatiziranom provjerom odnosno neposrednim uvidom u evidencije i baze podataka radi utvrđivanja potrebe postupanja nadležnog tijela.
- (2) Nakon provjere, ukoliko se procjeni potrebnim, rezultati obrade, za svaki slučaj pojedinačno, dostavit će se nadležnom domaćem tijelu.

Članak 15.

- (1) Posljedice procjene putnika iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovog Zakona ne dovode u pitanje pravo građana Europske unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice.
- (2) Posljedice procjene iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovog Zakona podataka o putnicima na letovima unutar Europske unije moraju biti u skladu s Uredbom (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama).

POGLAVLJE IV. NADLEŽNA TIJELA

Članak 16.

- (1) Domaća nadležna tijela za traženje ili primanje podataka o putnicima koje prikuplja i obrađuje jedinica za informacije o putnicima ili rezultata obrade tih podataka radi daljnjeg ispitivanja tih podataka ili poduzimanja odgovarajućih mjera u okviru svog djelokruga u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona su: policija, vojna policija, Sigurnosno-obavještajna agencija, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija, Ministarstvo financija – Carinska uprava, Ministarstvo financija – Porezna uprava, Ministarstvo financija – Ured za sprječavanje pranja novca, Ministarstvo financija – Financijski inspektorat Republike Hrvatske, državno odvjetništvo i sudovi.
- (2) Domaća nadležna tijela iz stavka 1. ovog članka podatke iz evidencije podataka o putnicima i rezultat obrade tih podataka mogu dodatno obrađivati samo u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona.
- (3) Strana nadležna tijela su ona tijela koja su države članice navele u obavijesti Europskoj komisiji, a koja je objavljena u Službenom listu Europske unije.

POGLAVLJE V. RAZMJENA I PRIENOS PODATAKA

Članak 17.

- (1) Podatke i rezultate obrade podataka vezano uz osobe koje je identificirala sukladno članku 12. stavku 1. ovog Zakona, a koji su domaćim nadležnim tijelima iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona potrebni u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona, jedinica za informacije o putnicima dostavit će, bez postavljenog zahtjeva.
- (2) Podatke i rezultate obrade podataka vezano uz osobe koje je identificirala sukladno članku 12. stavku 1. ovog Zakona, a koji su nadležnim tijelima druge države članice potrebni u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona, jedinica za informacije o putnicima dostavit će, bez postavljenog zahtjeva, nadležnoj jedinici za informacije o putnicima i u toj državi članici.

Članak 18.

- (1) Jedinica za informacije o putnicima dostavit će, na temelju obrazloženog zahtjeva, domaćim nadležnim tijelima iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona, jedinicama nadležnim za informacije o putnicima u drugim državama članicama i Europolu podatke iz evidencije podataka o putnicima, ako nisu depersonalizirani, kao i rezultat obrade tih podataka kada je obrada izvršena, ako su ti podaci potrebni za određeni slučaj sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona.
- (2) Ukoliko su zatraženi podaci iz stavka 1. ovog članka depersonalizirani, mogu se dostaviti samo ako se opravdano smatra da je to potrebno u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona i ako to odobri voditelj jedinice za informacije o putnicima, sukladno članku 25. ovog Zakona.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, kada je to potrebno u hitnim slučajevima te pod uvjetima u stavku 2. ovog članka, jedinica za informacije o putnicima u Republici Hrvatskoj, na temelju obrazloženog zahtjeva čija se preslika istodobno dostavlja jedinici nadležnoj za informacije o putnicima one države članice koja podnosi zahtjev, dostavit će stranim nadležnim tijelima iz članka 16. stavka 3. ovog Zakona podatke iz evidencije podataka o putnicima.
- (4) Ako je za odgovor na konkretnu i stvarnu prijetnju povezanu s kaznenim djelima iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona potreban pristup podacima iz evidencije podataka o putnicima, jedinica za informacije o putnicima će, na obrazloženi zahtjev jedinice nadležne za informacije o putnicima druge države članice, od zračnih prijevoznika zatražiti podatke sukladno članku 11. stavku 3. ovog Zakona i dostaviti ih jedinici koja je podnijela zahtjev.

Članak 19.

- (1) Jedinica za informacije o putnicima može zahtijevati od jedinice nadležne za informacije o putnicima druge države članice podatke o putnicima koje je prikupila ta jedinica, ako su ti podaci potrebni za određeni slučaj sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 5. ovog Zakona.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, kada je to potrebno u hitnim slučajevima, domaća nadležna tijela iz članka 16. stavka 1. ovog Zakona, mogu zahtijevati od jedinice nadležne za informacije o putnicima druge države članice podatke iz evidencije podataka

o putnicima te jedinice, ako su ti podaci potrebni za određeni slučaj sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 5. ovog Zakona.

- (3) Preslika zahtjeva nadležnih tijela iz stavka 2. ovog članka istovremeno se dostavlja jedinici za informacije o putnicima u Republici Hrvatskoj.

Članak 20.

- (1) Europol može, putem nacionalne jedinice Europola, elektroničkim putem, podnijeti obrazloženi zahtjev jedinici za informacije o putnicima za prijenos određenih podataka o putnicima ili rezultata obrade tih podataka, kada je to nužno radi podržavanja i jačanja djelovanja država članica u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona, ako je kazneno djelo u nadležnosti Europola.
- (2) U zahtjevu iz stavka 1. ovog članka se navode razlozi na temelju kojih Europol smatra da će se prijenosom podataka iz evidencije podataka o putnicima ili rezultata obrade tih podataka znatno doprinijeti sprječavanju, otkrivanju i istrazi kaznenog djela i kaznenom progonu zbog kojeg se podaci traže.

Članak 21.

Razmjena podataka između država članica te sa Europolom odvija se putem postojećih kanala za međunarodnu policijsku suradnju.

Članak 22.

- (1) Podaci o putnicima i rezultati obrade tih podataka mogu se dostavljati trećim državama samo na temelju obrazloženog zahtjeva, sukladno propisima o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka ili izvršavanja kaznenih sankcija:
- ako je takav prijenos potreban u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona
 - ako je treća država suglasna prenijeti podatke drugoj trećoj državi samo ako je to nužno u svrhu iz članka 1. stavka 2. ovog Zakona te
 - ako su ispunjeni uvjeti za dostavu podataka utvrđeni u članku 18. stavku 1. i 2. ovog Zakona.
- (2) Jedinica za informacije o putnicima prenosi podatke o putnicima trećim državama samo pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom te samo ako treća država kojoj se podaci prenose ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka odnosno osiguranu adekvatnu razinu zaštite.
- (3) O svakom prijenosu podataka trećim državama jedinica za informacije o putnicima obavijestit će službenika za zaštitu podataka.

Članak 23.

- (1) Prijenos podataka o putnicima trećim državama bez prethodne suglasnosti države članice Europske unije iz koje su podaci dobiveni dopušten je samo u iznimnim okolnostima i samo:

- ako su takvi prijenosi nužni da bi se odgovorilo na konkretnu i stvarnu prijetnju povezanu s kaznenim djelima iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona u državi članici ili trećoj državi i
- ako se prethodna suglasnost ne može pravodobno dobiti.

(2) O prijenosu podataka iz stavka 1. ovog članka jedinica za informacije o putnicima bez odgode će obavijestiti tijelo nadležno za davanje suglasnosti iz stavka 1. ovog članka, a o prijenosu sastaviti zabilješku radi mogućnosti naknadne provjere prijenosa podataka.

Članak 24.

Zahtjev za dostavu podataka o putnicima koji podnose nadležna tijela iz članka 16. ovog Zakona, jedinice nadležne za informacije o putnicima druge države članice, Europol ili treće države mora sadržavati:

1. ime, prezime i naziv radnog mjesta službenika koji podnosi zahtjev. Ukoliko za pojedina nacionalna tijela ovi podaci predstavljaju tajne podatke, kao i u slučaju kad zahtjev podnosi država članica, Europol ili treća država, navest će se samo naziv tog tijela
2. pravnu osnovu za traženje podataka
3. svrhu koja će se postići dostavom podataka
4. razloge zbog kojih se svrha iz točke 3. ovog članka ne može postići bez dostave traženih podataka ili koji predstavljaju bitnu zapreku u postizanju te svrhe.

POGLAVLJE VI. ROKOVI ČUVANJA I DEPERSONALIZACIJE PODATAKA

Članak 25.

(1) Podaci o putnicima koje zračni prijevoznici dostavljaju jedinici za informacije o putnicima čuvaju se 5 godina od dana njihova prijenosa.

(2) Nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od dana prijenosa podataka iz stavka 1. ovog članka, svi podaci depersonaliziraju se na način da se za korisnike čine nevidljivim određene vrste podataka u svrhu onemogućavanja izravne identifikacije osobe na koju se podatak odnosi.

(3) Vrste podataka iz stavka 2. ovog članka koji se za korisnike čine nevidljivim su:

- imena, uključujući imena drugih putnika u evidenciji podataka o putnicima i broj putnika u toj evidenciji koji putuju zajedno
- adresa i kontaktni podaci
- svi podaci o načinu plaćanja, uključujući adresu za slanje računa, u mjeri u kojoj sadrže bilo kakve informacije koje bi mogle poslužiti za izravnu identifikaciju osobe na koju se odnose ili bilo koje druge osobe
- podaci o programima vjernosti
- opće opaske u mjeri u kojoj sadrže bilo kakve informacije koje bi mogle poslužiti za izravnu identifikaciju osobe na koju se odnosi podatak
- podaci iz članka 10. stavka 1. točke 18. ovog Zakona.

- (4) Nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od dana prijenosa podataka iz stavka 1. ovog članka, ponovno otkrivanje potpunih podataka o putnicima dopušteno je samo ako se opravdano smatra da je to potrebno u svrhu iz članka 12. stavka 2. ovog Zakona.
- (5) Ponovno otkrivanje potpunih podataka iz stavka 4. ovog članka, odobrava voditelj jedinice za informacije o putnicima, o čemu obavještava službenika za zaštitu osobnih podataka, koji obavlja naknadnu provjeru opravdanosti otkrivanja podataka te postupaju sukladno posebnim propisima koji uređuju zaštitu pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući i zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i sprečavanje takvih prijetnji.

Članak 26.

- (1) Po isteku razdoblja od pet godina od dana prijenosa podataka o putnicima u zračnom prometu jedinici za informacije o putnicima, preneseni podaci trajno se brišu.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, podaci o putnicima koji su dostavljeni nadležnom tijelu radi sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona, čuvaju se sukladno posebnim propisima kojima se uređuje čuvanje podataka u tim slučajevima.

Članak 27.

- (1) Rezultati obrade podataka iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovog Zakona čuvaju se u jedinici za informacije o putnicima onoliko vremena koliko je potrebno da se o pozitivnom rezultatu obrade obavijeste nadležna tijela odnosno jedinice nadležne za informacije o putnicima drugih država članica.
- (2) U slučaju kada se dodatnom provjerom pozitivnog rezultata automatizirane obrade podataka iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovog Zakona utvrdi da određena osoba nije uključena u kazneno djelo iz članka 5. ovog Zakona (negativan rezultat obrade), takav podatak može se čuvati kako bi se izbjegli budući lažni pozitivni rezultati i to dok se čuvaju podaci čijom obradom se došlo do takvog rezultata.

Članak 28.

- (1) U obradi osobnih podataka u skladu sa odredbama ovog Zakona svakom putniku se osigurava jednako pravo na zaštitu njegovih osobnih podataka, pravo pristupa, ispravljanja, brisanja i ograničavanja te pravo na naknadu i na pravno sredstvo sukladno posebnim propisima koji uređuju zaštitu pojedinaca pri obradi osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela radi sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući i zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i sprečavanje takvih prijetnji.
- (2) Pri korištenju i obradi podataka iz evidencije podataka o putnicima primjenjuju se odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere za zaštitu osobnih podataka od slučajnog ili nezakonitog uništenja ili slučajnog gubitka, mijenjanja, neovlaštenog otkrivanja ili pristupanja.

Članak 29.

- (1) Zabranjena je obrada podataka kojima se otkrivaju rasa ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život ispitanika.
- (2) Ukoliko jedinica za informacije o putnicima zaprimi podatke iz stavka 1. ovoga članka, briše ih bez odgode.
- (3) U slučajevima kad je vjerojatno da će kršenje tajnosti osobnih podataka dovesti do visokog rizika za zaštitu osobnih podataka ili štetno utjecati na privatnost ispitanika, jedinica za informacije o putnicima bez nepotrebnog odlaganja o tom kršenju obavješćuje ispitanika i nacionalno nadzorno tijelo.

Članak 30.

- (1) Jedinica za informacije o putnicima vodi dokumentaciju o svim sustavima i postupcima obrade podataka o putnicima.
- (2) Dokumentacija iz stavka 1. ovog članka sadrži:
 - ime i kontaktne podatke jedinice za informacije o putnicima i službenika te jedinice kojima je povjerena obrada podataka o putnicima te različite razine ovlaštenja za pristup
 - zahtjeve nadležnih tijela i jedinica nadležnih za informacije o putnicima drugih država članica
 - sve zahtjeve i prijenose podataka o putnicima u treću državu.
- (3) Dokumentacija iz stavka 1. ovog članka dostupna je nacionalnom nadzornom tijelu.

Članak 31.

- (1) Jedinica za informacije o putnicima vodi evidenciju o prikupljanju, obavljenom uvidu, korištenju, analizi, ponovnom otkrivanju, razmjeni, dostavi te brisanju podataka.
- (2) Evidencija o obavljanju uvida sadrži svrhu, datum i vrijeme obavljanja uvida te identitet osobe koja je obavila uvid ili otkrila podatke o putnicima i identitet primatelja tih podataka.
- (3) Evidencija iz stavka 1. ovog članka koristi se isključivo u svrhe provjere samonadzora, osiguranja cjelovitosti i sigurnosti podataka te revizije.
- (4) Jedinica za informacije o putnicima će evidenciju iz stavka 1. ovog članka na zahtjev staviti na raspolaganje nacionalnom nadzornom tijelu u svrhu izvršavanja zadaća koje su mu povjerene u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje zaštita pojedinaca pri obradi osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka te izvršavanja kaznenopravnih sankcija.

(5) Evidencija iz stavka 1. ovog članka čuva se pet godina.

DIO TREĆI NADZOR

Članak 32.

Nadzor nad provedbom ovog Zakona obavlja Ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 33.

Nadzor nad obradom osobnih podataka u smislu ovoga Zakona obavlja nacionalno nadzorno tijelo određeno posebnim propisom kojim se uređuje zaštita pojedinaca pri obradi osobnih podataka u svrhe sprječavanja, istraživanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija.

DIO ČETVRTI PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 34.

(1) Novčanom kaznom od 150.000,00 do 350.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. koja u svojstvu zračnog prijevoznika ne dostavi podatke ili ne dostavi sve podatke o putnicima iz članka 10. stavka 1. ovog Zakona koje prikuplja u okviru redovitog poslovanja (članak 10. stavak 2.)
2. koja u svojstvu zračnog prijevoznika ne dostavi podatke iz članka 10. stavka 2. upotrebljavajući utvrđene zajedničke protokole i podržane formate za prijenos podataka odnosno, u slučaju tehničke neispravnosti, neki drugi odgovarajući način koji jamči odgovarajuću razinu sigurnosti podataka (članak 10. stavak 4.)
3. koja u svojstvu zračnog prijevoznika ne dostavi podatke iz članka 10. stavka 2. u propisanom roku (članak 11. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za ponovljeni prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 750.000,00 kuna, a odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna.

DIO PETI ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 35.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. Ovim člankom utvrđuje se što se ovim Zakonom uređuje te svrha u koju se mogu obrađivati podaci prikupljeni na temelju ovog Zakona.

Članak 2. U ovom članku navodi se propis Europske unije koji se ovim Zakonom prenosi u pravni poredak Republike Hrvatske.

Članak 3. U ovom članku navode se značenja pojedinih pojmova koji se koriste u ovom Zakonu.

Članak 4. Ovim člankom utvrđuje se određenje korištenja pojmova s rodnim značenjem.

Članak 5. Ovim člankom utvrđuju se kaznena djela u svrhu čijeg sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja i vođenja kaznenog postupka se mogu obrađivati podaci sukladno ovom Zakonu. Osim kaznenog djela terorizma i s njime povezanih kaznenih djela, podaci o putnicima mogu se obrađivati u svrhu sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela navedena u Prilogu II. Direktive (EU) Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanje, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/681), a koja su kažnjiva kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode od najmanje tri godine u skladu s nacionalnim pravom države članice. S obzirom na uvjet kažnjivosti kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode od najmanje tri godine, nije bilo moguće na dovoljno precizan i pregledan način navesti kaznena djela propisana u hrvatskom zakonodavstvu koja bi odgovarala navedenim uvjetima. Stoga je odredbom članka 5. stavka 2. Konačnog prijedloga Zakona preuzet popis teških kaznenih djela utvrđen Direktivom 2016/681, a budući da nazivi kaznenih djela navedenih u popisu nisu istovjetna nazivima kaznenih djela u hrvatskom zakonodavstvu, upotrijebljen je termin „kažnjiva djela“, između ostalog i po uzoru na rješenje koje je zakonodavac primijenio i u istovjetnom slučaju propisivanja kataloga kaznenih djela odredbama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine br. 91/10, 81/13, 124/13, 26/15 i 102/17), s ciljem izbjegavanja eventualnih poteškoća u primjeni.

Članak 6. Ovim člankom utvrđeno je da se odredbe ovog Zakona primjenjuju na letove između Republike Hrvatske i trećih država, kao i na letove između Republike Hrvatske i drugih država članica Europske unije te letove unutar područja Republike Hrvatske odnosno propisuje se za koje su letove zračni prijevoznici dužni dostavljati podatke.

Članak 7. Odredbom ovog članka propisuje se nadležnost jedinice za informacije o putnicima.

Članak 8. U ovom članku propisuje se da će se u Ministarstvu unutarnjih poslova odrediti službenik koji će obavljati poslove službenika za zaštitu podataka, a sukladno odredbama Direktive (EU) 2016/681 i mogućnost da u radu jedinice za informacije o putnicima sudjeluju predstavnici nadležnih tijela određenih ovim Zakonom.

Članak 9. U ovom članku utvrđuje se da se obrada podataka o putnicima obavlja isključivo na sigurnoj lokaciji.

Članak 10. Odredbom stavka 1. utvrđuju se koji se podaci o putnicima u zračnom prometu mogu prikupljati u svrhu utvrđenu Zakonom. U stavku 2. propisuje se obveza zračnih prijevoznika da dostavljaju podatke o putnicima, ali samo one podatke koje prikupljaju u okviru redovnog poslovanja. Stavkom 3. propisuje se obveza jedinice za informacije o putnicima da, ukoliko zračni prijevoznik dostavi podatak koji nije naveden u stavku 1., briše takve podatke bez odgode. U stavku 4. propisani su načini, protokoli i formati za prijenos podataka. Odredbom stavka 5. propisano je koji zračni prijevoznik dostavlja podatke u slučaju zajedničkih letova (*code-share*).

Članak 11. Ovim člankom propisuju se rokovi u kojima su zračni prijevoznici dužni dostavljati podatke jedinici za informacije o putnicima, s time da se stavkom 2. propisuje mogućnost da se, prilikom dostavljanja podataka po zatvaranju leta, samo ažuriraju podaci dostavljeni 24 sata prije zakazanog vremena polaska zrakoplova odnosno dostave samo podaci koji se razlikuju od ranije dostavljenih podataka. Stavkom 3. propisuje se mogućnost da jedinica za informacije o putnicima zatraži određene podatke od zračnih prijevoznika i izvan redovne dostave podataka, ako su ti podaci potrebni kako bi se odgovorilo na konkretnu i stvarnu prijetnju povezanu s kaznenim djelima terorizma i drugim kaznenim djelima utvrđenim ovim Zakonom.

Članak 12. Sukladno članku 6. stavcima 2. i 3. Direktive 2016/681, ovim člankom propisuje se svrha i način obrade podataka koju provodi jedinica za informacije o putnicima, dostavljanje tih podataka i rezultata obrade podataka nadležnim domaćim i stranim tijelima te Europolu na temelju njihova zahtjeva, kao i obveza da se procjena putnika utvrđena ovim člankom provodi na nediskriminirajući način. Također se propisuje obveza dostavljanja statističkih podataka, sukladno članku 20. Direktive 2016/681.

Članak 13. Odredbama ovog članka propisuje se da jedinica za informacije o putnicima utvrđuje i redovito preispituje kriterije sukladno kojima se provodi procjena putnika na temelju dostupnih podataka, te propisuje kakvi kriteriji moraju odnosno ne smiju biti.

Članak 14. Ovim člankom propisuje se obveza da se rezultati procjene putnika dobiveni automatskom obradom podataka moraju provjeriti i neposrednim uvidom u evidencije i baze podataka, a koji obavljaju službenici jedinice za informacije o putnicima (ručna obrada podataka).

Članak 15. Ovim člankom propisuje se da se primjenom odredbi ovog Zakona ne dovodi u pitanje provedba odredbi propisa kojima se uređuje način provođenja graničnih kontrola i ulazak na područje Europske unije te izlazak iz njega.

Članak 16. U ovom članku utvrđuje se koja su domaća i strana tijela ovlaštena za traženje i primanje podataka o putnicima ili rezultata obrade tih podataka.

Članak 17. Odredbom ovog članka propisuje se da će jedinica za informacije o putnicima, ukoliko na temelju obrade podataka o putnicima u zračnom prometu utvrdi da su ti podaci ili rezultati obrade podataka potrebni tijelima druge države članice u svrhu sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela utvrđena ovim Zakonom, dostaviti te podatke i/ili rezultate obrade podataka toj državi članici odnosno nadležnoj jedinici za informacije o putnicima.

Članak 18. Ovim člankom propisuje se dostava podataka o putnicima na zahtjev domaćih nadležnih tijela, drugih država članica i Europolu.

Članak 19. Ovim člankom propisuje se mogućnost da jedinica za informacije o putnicima odnosno domaća nadležna tijela u hitnim slučajevima, ukoliko je potrebno za određeni slučaj sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za propisana kaznena djela, mogu zatražiti od jedinice nadležne za informacije o putnicima druge države članice podatke kojima raspolaže ta jedinica.

Članak 20. Ovim člankom propisuje se dostava podataka o putnicima Europolu radi podržavanja i jačanja djelovanja država članica u propisane svrhe.

Članak 21. U ovom članku propisuje se način razmjene podataka između država članica i sa Europolom.

Članak 22. Ovim člankom propisuju se uvjeti za dostavu podataka o putnicima i rezultata obrade tih podataka trećim državama.

Članak 23. Ovim člankom propisuje se mogućnost dostave podataka dobivenih od države članice trećim državama bez prethodne suglasnosti države od koje su dobiveni.

Članak 24. Odredbom ovog članka propisuje se sadržaj zahtjeva koji podnose domaća i strana nadležna tijela te jedinice nadležne za informacije o putnicima drugih država članica i Europol.

Članak 25. Ovim člankom propisuju se rokovi čuvanja podataka o putnicima. Svi podaci čuvaju se 5 godina od dana njihovog prijenosa, ali se, nakon proteka razdoblja od 6 mjeseci od dana njihova zaprimanja, depersonaliziraju se na način da se onemogući uvid u određene vrste podataka te se na temelju preostalih dostupnih podataka ne može identificirati osoba na koju se oni odnose. Ukoliko nastane potreba da se ponovno otkriju neki od depersonaliziranih podataka, potrebno je da odluku o tome donese voditelj jedinice za informacije o putnicima, o čemu je dužan izvijestiti službenika za zaštitu osobnih podataka koji postupi sukladno posebnim propisima.

Članak 26. Stavkom 1. ovog članka propisuje se obveza trajnog brisanja podataka nakon proteka razdoblja od 5 godina od njihova zaprimanja. U stavku 2. propisuje se da se podaci koji su zaprimljeni na temelju ovog Zakona i proslijeđeni nadležnom tijelu radi postupanja sukladno posebnim zakonima, čuvaju sukladno odredbama posebnih propisa kojima se propisuje čuvanje podataka u tim slučajevima.

Članak 27. Odredbama ovog članka propisuje se čuvanje rezultata obrade podataka o putnicima.

Članak 28. Odredbama ovog članka utvrđuje se primjena posebnih propisa kojima se uređuje zaštita i sigurnost osobnih podataka, a koja se odnose na prava ispitanika (putnika) te tehničke i organizacijske mjere zaštite podataka.

Članak 29. Ovim člankom zabranjuje se obrada pojedinih vrsta podataka te obaveza njihovog brisanja ukoliko takvi podaci budu dostavljeni kao i obaveza jedinice za informacije o putnicima da obavijesti ispitanika i nacionalno tijelo u slučaju kršenja tajnosti osobnih

podataka za koje je vjerojatno da će dovesti do visokog rizika za zaštitu osobnih podataka ili štetno utjecati na privatnost ispitanika.

Članak 30. Odredbama ovog članka propisuje se obveza vođenja dokumentacije o sustavima i postupcima obrade podataka o putnicima.

Članak 31. Ovim člankom propisuje se obveza vođenja evidencije o prikupljanju, uvidu, korištenju, analizi, razmjeni, dostavi te brisanju podataka, sadržaj te čuvanje evidencije.

Članak 32. Odredbom ovog članka propisuje se tijelo nadležno za provedbu ovog Zakona.

Članak 33. Ovim člankom određuje se da je nacionalno nadzorno tijelo u smislu ovog Zakona tijelo koje će biti određeno posebnim propisom kojim se uređuje zaštita pojedinaca pri obradi osobnih podataka.

Članak 34. Ovim člankom propisuju se prekršaji za radnje suprotne odredbama ovoga Zakona kao i sankcije za utvrđene prekršaje.

Članak 35. Odredbom ovog članka propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Na svjetskoj razini raste međunarodna raširenost organiziranog kriminala, kao i međunarodnih grupa organiziranog kriminala, koji se vrlo brzo i dobro prilagođavaju novim okolnostima i iskorištavaju ih u svoju korist za izvršenje kaznenih djela. Međunarodna putovanja često su dio organiziranog kriminala i terorističkih aktivnosti.

Suzbijanje terorizma i kaznenih djela zahtijeva aktivnosti u raznim područjima. Jedno od tih područja je prikupljanje i obrada određenih podataka. Direktivom Vijeća 2004/82/EZ od 29. travnja 2004. o obvezi prijevoznika na dostavljanje podataka o putnicima, koja je prenesena i u hrvatsko zakonodavstvo odredbama Zakona o nadzoru državne granice, obvezuje se zračne prijevoznike na dostavu određenih podataka navedenih u putnoj ispravi, kao i podatke o samom prijevozu, kojima raspolažu prijevoznici u zračnom prometu. Međutim, zračni prijevoznici za komercijalne potrebe prikupljaju i druge podatke o putnicima u zračnom prijevozu. Navedeni podaci prikupljaju se od samih putnika, a obrada tih podataka predstavlja dodatni alat za suzbijanje prekograničnog kriminaliteta, s obzirom da su međunarodna putovanja dio organiziranog kriminala i terorističkih aktivnosti. S tim u vezi, potrebno je propisati obvezu prijevoznika u zračnom prometu da tako prikupljene podatke dostave tijelima nadležnim za suzbijanje terorizma i kaznenih djela, kao i utvrditi postupanje nadležnih tijela s navedenim podacima, a u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela.

S ciljem povećanja učinkovitosti u suzbijanju kriminaliteta s međunarodnim obilježjima, Vijeće Europske unije donijelo je Direktivu (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/681), koja ima za cilj regulirati prijenos podataka o putnicima u zračnom prometu kojima raspolažu zračni prijevoznici na međunarodnim letovima, kao i obradu tih podataka, u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela.

Učinkovita uporaba podataka o putnicima u zračnom prometu, primjerice uspoređivanjem tih podataka s podacima sadržanim u raznim bazama podataka o traženim osobama i predmetima, potrebna je za sprečavanje, otkrivanje, istragu i kazneni progon kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela, čime se jača unutarnja sigurnost, za prikupljanje dokaza te prema potrebi za pronalazak pomagača počinitelja kaznenih djela i razotkrivanje kriminalnih mreža.

Na međunarodnoj razini prihvaćeno je da su podaci o putnicima nužan alat u borbi protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela, i to na temelju triju čimbenika. Prije svega, međunarodni terorizam kao i ostali kriminalitet predstavljaju ozbiljnu prijetnju društvu i potrebno je poduzeti određene aktivnosti u cilju rješavanja tih problema. Jedna od takvih aktivnosti, koja se smatra nužnom sa stajališta provođenja zakona, je omogućavanje pristupa podacima o putnicima u zračnom prometu i njihova analiza. Drugo, razvoj tehnologije omogućio je u međuvremenu pristup navedenim podacima i analizu tih podataka, što se prije nekoliko godina smatralo nezamislivim. Razna tehnološka dostignuća proteklih godina u velikoj mjeri koriste se i u planiranju, pripremi i izvršenju terorizma i teških kaznenih djela. Treće, uzimajući u obzir nagli porast međunarodnih putovanja i broja putnika, elektronička obrada podataka prije samog dolaska putnika uvelike olakšava i ubrzava sigurnosne i granične

provjere, s obzirom da se procjena rizika provodi prije dolaska. Navedeno omogućava da se tijela za primjenu zakona usredotoče na one putnike za koje imaju utemeljeni razlog vjerovati da bi mogli predstavljati stvarni rizik za sigurnost, umjesto da se njihove procjene temelje na instinktu, prethodno utvrđenim stereotipima ili profilima.

Imajući u vidu nove oblike terorističkog djelovanja koji predstavljaju sigurnosni izazov za cjelokupnu međunarodnu zajednicu te zahtijevaju angažman na nadnacionalnom nivou, nužno je ojačati i unaprijediti međunarodnu suradnju te osigurati učinkovitu razmjenu i upotrebu svih relevantnih podataka u svrhu otkrivanja, sprječavanja, istraživanja i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i drugih teških kaznenih djela. S tim u vezi, upotreba podataka iz evidencije podataka o putnicima predstavlja ključni alat u borbi protiv novih pojava oblika terorizma i drugih teških kaznenih djela budući da se njime omogućuje identifikacija osoba koje nisu bile osumnjičene za sudjelovanja u počinjenju takvih kaznenih djela. Upotrebom podataka iz evidencije podataka o putnicima omogućuje se sagledavanje prijetnje na drugačiji način čime se osigurava preventivno djelovanje na možebitne sigurnosne ugroze. Svrnjivanjem podataka iz evidencije podataka o putnicima s drugim evidencijama i bazama podataka osigurava se prikupljanje potrebnih informacija ili dokaza za pronalazak počinitelja kaznenih djela i otkrivanje kriminalnih odnosno terorističkih mreža.

Republika Hrvatska, kao država članica Europske unije, u obvezi je prenijeti odredbe navedene Direktive u nacionalno zakonodavstvo. S obzirom da bi prenošenje odredbi Direktive u važeće propise zahtijevalo izmjenu nekoliko zakonskih propisa, izrađen je ovaj Prijedlog Zakona, kojim se namjerava na jedinstveni način urediti navedena materija.

Slijedom navedenog, ovim Prijedlogom Zakona želi se propisati obveza i postupak prijenosa podataka o putnicima u zračnom prijevozu koje prikupljaju zračni prijevoznici te obrada tih podataka od strane nadležnih tijela, utvrđivanje nadležnih tijela za traženje i primanje podataka o putnicima, njihovu obradu i čuvanje, rokovi čuvanja podataka o putnicima, utvrđivanje tijela nadležnog za depersonalizaciju podataka o putnicima te sankcije za neispunjenje obveza propisanih Zakonom. Upotreba moderne tehnologije u borbi protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela neminovno dovodi do određenog zadiranja i u privatni život i osobne podatke pojedinaca. Prema tome, nužno je i neophodno osigurati ravnotežu između legitimnog interesa očuvanja javne sigurnosti i potrebe zaštite osobnih podataka. Uvažavajući odredbe propisa europskog zakonodavstva koje uređuju prikupljanje, obradu i zadržavanje osobnih podataka ovim se Prijedlogom Zakona nastoji osigurati ekvivalentna razina zaštite istih na nacionalnom nivou.

Učinkovitom uporabom podataka o putnicima u zračnom prijevozu nastoji se dodatno ojačati aktivnosti sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i određena druga teška kaznena djela, u cilju jačanja unutarnje sigurnosti te zaštite života i sigurnosti građana. Pritom se osigurava potpuno poštivanje prava na zaštitu osobnih podataka i prava na nediskriminaciju, s obzirom da se ovim Prijedlogom Zakona svakom putniku čiji se podaci obrađuju osiguravaju prava utvrđena posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, zabranjuje se obrada podataka kojima se otkrivaju rasa ili etničko podrijetlo, politička stajališta, vjerska ili druga uvjerenja, sindikalno članstvo, zdravlje ili spolni život ispitanika. a ukoliko su takvi podaci zaprimljeni, brišu se bez odgode. Procjena putnika sukladno odredbama Zakona mora se provesti na nediskriminirajući način. Također, sukladno ovom Prijedlogu Zakona nadzor nad obradom osobnih podataka obavlja službenik za zaštitu osobnih podataka, kao i neovisno nadležno nadzorno tijelo.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu ovog Zakona osigurana su u Državnom proračunu Ministarstva unutarnjih poslova u okviru projekta K553167 Fond za unutarnju sigurnost – Instrument za policijsku suradnju, sprječavanje i suzbijanje kriminaliteta i upravljanje krizama te u okviru aktivnosti A553131 Administracija i upravljanje. Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI RADI KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Prijedlog Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela prihvaćen je na 7. sjednici Hrvatskog sabora održanoj 16. ožujka 2018. godine, nakon što je razmotren na sjednicama radnih tijela, te na sjednici Hrvatskoga sabora. Sve primjedbe i prijedlozi pozorno su razmotreni. U odnosu na Prijedlog Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela koji je prihvaćen u Hrvatskom saboru, Konačni prijedlog Zakona o prijenosu i obradi podataka o putnicima u zračnom prometu u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela terorizma i druga teška kaznena djela sadrži određene izmjene.

Odbor za zakonodavstvo iznosi primjedbe nomotehničkog karaktera na članke 3., 28. i 30. Prijedloga Zakona koje su u potpunosti prihvaćene i na odgovarajući način ugrađene u tekst Konačnog prijedloga Zakona te je tako:

- u članku 3. pojam: „izrazi“ zamijenjen pojmom: „pojmovi“,
- u članku 28. brisan stavak 3.,
- u članku 30. brisana riječ: „osobito“.

Također, izvršene su izmjene u članku 12. radi usklađivanja s Direktivom 2016/681, te su izvršene nomotehničke i izričajne prilagodbe u tekstu Konačnog prijedloga Zakona.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Odbor za zakonodavstvo iznio je primjedbu na članak 5. Prijedloga Zakona, ističući da je potrebno ujednačiti termin „kaznena djela“, a ne „kažnjiva“, kao u ostalom dijelu teksta.

Direktivom (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i drugih teških kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Direktiva 2016/681) utvrđeno je da se podaci iz evidencije podataka o putnicima mogu obrađivati samo u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona terorizma i teških kaznenih djela. Teškim kaznenim djelima u smislu Direktive 2016/681 smatraju se kaznena djela navedena u Prilogu II. Direktive 2016/681 koja su kažnjiva kaznom

zatvora ili mjerom oduzimanja slobode od najmanje tri godine u skladu s nacionalnim pravom države članice.

Člankom 5. Prijedloga Zakona utvrđeno je koja se kaznena djela u smislu tog Zakona smatraju „drugim teškim kaznenim djelima“. S obzirom na uvjet kažnjivosti kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode od najmanje tri godine, nije bilo moguće na dovoljno precizan i pregledan način navesti kaznena djela propisana u hrvatskom zakonodavstvu koja bi odgovarala navedenim uvjetima. Stoga je odredbom članka 5. stavka 2. Konačnog prijedloga Zakona preuzet popis teških kaznenih djela utvrđen Direktivom 2016/681, a budući da nazivi kaznenih djela navedenih u popisu nisu istovjetna nazivima kaznenih djela u hrvatskom zakonodavstvu, upotrijebljen je termin „kažnjiva djela“, između ostalog i po uzoru na rješenje koje je zakonodavac primijenio i u istovjetnom slučaju propisivanja kataloga kaznenih djela odredbama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine br. 91/10, 81/13, 124/13, 26/15 i 102/17), s ciljem izbjegavanja eventualnih poteškoća u primjeni.

Tijekom rasprave zastupnici u Hrvatskom saboru iznijeli su određene nedoumice, međutim nisu iznijeli konkretne primjedbe koje bi se odnosile na određene odredbe te stoga tekst nije mijenjan u odnosu na izneseno na raspravi. S tim u vezi, dostavljamo pojašnjenja, kako slijedi.

Zastupnik g. Stjepan Čuraj je u ime Kluba HNS-a postavio pitanje vezano uz dostavu podataka neovlaštenom tijelu. S tim u vezi, ističemo da zračni prijevoznici jedinici za informacije o putnicima u Ministarstvu unutarnjih poslova podatke dostavljaju uspostavljenim komunikacijskim kanalom te stoga ne postoji mogućnost da podaci budu dostavljeni nekom drugom tijelu osim Ministarstvu unutarnjih poslova. Također, napominjemo da se na prikupljanje podataka koje provode zračni prijevoznici primjenjuju odredbe posebnih propisa o zaštiti osobnih podataka (trenutno Zakon o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine br. 103/03, 118/06, 41/08, 130/11 i 106/12 – pročišćeni tekst), a od 25. svibnja 2018. godine Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119 od 04.05.2016.) te odredbe zakona o provedbi navedene Uredbe, dok se na obradu podataka od strane Ministarstva unutarnjih poslova propisanu predmetnim Konačnim prijedlogom Zakona trenutno primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka, a nakon stupanja na snagu zakona o provedbi Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119 od 04.05.2016.) primjenjivati odredbe tog zakona, kao *lex specialis*. Također, ukazujemo da se na podatke Ministarstva unutarnjih poslova primjenjuju odredbe Pravilnika o tajnosti podataka Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine br. 107/12), kojim se propisuje klasifikacija službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova, označavanje službenih podataka, označavanje službenih podataka u međunarodnoj razmjeni, prijenos i dostava dokumenata koji sadržavaju službene podatke kao i ovlaštenje za deklasifikaciju ili snižavanje stupnja tajnosti službenih podataka.

Zastupnik g. Miroslav Tuđman postavlja pitanje kako se postupa kada se radi o podacima tijekom istrage do kojih se došlo pojedinim osobama koje bi mogle biti označene kao upitne ili problematične u zračnom prometu ili podacima o osobama za koje su otvoreni

kazneni postupci odnosno o izvještajnim podacima. S tim u vezi, napominjemo da se sukladno odredbama predmetnog Konačnog prijedloga Zakona, prikupljaju podaci navedeni u članku 5. stavku 2. Konačnog prijedloga odnosno podaci koje dostave zračni prijevoznici, koji se obrađuju u skladu s prethodno utvrđenim kriterijima radi identificiranja osoba za koje je potrebno dodatno ispitivanje. Navedeni kriteriji određuju se i redovito preispituju u suradnji s nadležnim tijelima iz članka 16. Konačnog prijedloga Zakona, kojima se podaci i rezultati obrade podataka dostavljaju radi daljnjeg ispitivanja tih podataka ili poduzimanja odgovarajućih mjera u okviru njihovog djelokruga. Slijedom navedenog, podaci iz članka 5. stavka 2. Konačnog prijedloga Zakona analiziraju se sukladno utvrđenim kriterijima procjene i samo ukoliko se na temelju te analize utvrdi potreba postupanja nekog od tijela navedenih u članku 16. Konačnog prijedloga Zakona, o tome se obavještava nadležno tijelo. Zračnim prijevoznicima ne dostavljaju se rezultati obrade podataka te zračni prijevoznici ne postupaju na temelju rezultata obrade podataka. Na temelju odredbi Konačnog prijedloga Zakona ne razmjenjuju se podaci o kaznenim djelima, nego isključivo podaci navedeni u članku 5. stavku 2. Konačnog prijedloga Zakona, a u svrhu sprječavanja, otkrivanja, istraživanja i vođenja kaznenog postupka za kaznena djela navedena u članku 10. stavku 2. Konačnog prijedloga Zakona. Podaci o putnicima koji su dostavljeni nadležnom tijelu radi sprječavanja, otkrivanja, provođenja istraživanja ili vođenja kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 5. stavka 2. ovog Zakona, čuvaju se sukladno posebnim propisima kojima se uređuje čuvanje podataka u tim slučajevima.

Nadalje, g. Tuđman ističe da će provedba predmetnog Konačnog prijedloga Zakona zahtijevati nove ljude i novu opremu kao i dodatne poslove za koje će se tražiti dodatna sredstva te bi trebalo iskazati navedene troškove. S tim u vezi, napominjemo da je jedinica za informacije o putnicima ustrojena Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine br. 70/12, 140/13, 50/14, 32/15, 11/17, 129/17 i 5/18) te su prilikom donošenja navedene Uredbe iskazani troškovi opremanja i popunjavanja navedene ustrojstvene jedinice, za što su sredstva također osigurana u Državnom proračunu.

G. Tuđman također ukazuje na odredbu članka 28. Prijedloga Zakona, kojom se predviđa da će svakom putniku se osigurati pravo pristupa, ispravljanja, brisanja podataka te ukazuje da nije jasno koja je to adresa, koji su uvjeti i na koji način će svaki putnik moći pristupiti tim podacima odnosno korigirati te podatke. S tim u vezi, ukazujemo da se navedenom odredbom upućuje na odredbe posebnog propisa kojim su utvrđena navedena prava ispitanika, trenutno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka odnosno, nakon stupanja na snagu, zakona o provedbi Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119 od 04.05.2016.).